



29. 2. 2024

Osnovna šola
ZAGRADEC

Zagradec 33, 1303 Zagradec

T: 01 620 74 15, E: tajnistvo@sola-zagradec.si, S: www.os-zagradec.si

Na podlagi 60. d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K) je Svet Osnovne šole Zagradec dne 27. 9. 2023 sprejel in 29. 2. 2024 dopolnil:

VZGOJNI NAČRT

v Osnovni šoli Zagradec

1. VIZIJA ŠOLE TER IZJAVA O POSLANSTVU

Strokovni delavci Osnovne šole Zagradec si prizadevamo, da šolo oblikujemo kot varno in spodbudno učno okolje, v katerem bodo učenci razvili delovne in učne navade ter čut za sočloveka. Z vzgojo k doslednosti, samodisciplini in odgovornosti spodbujamo učence, da se učijo učiti, postavljati cilje in premagovati ovire. Prizadevamo si, da se učenci v času šolanja naučijo skrbeti zase, za druge in za skupnost, postanejo odgovorni za svoja dejanja, da ravnajo premišljeno, so strpni, solidarni, spoštujejo druge in probleme rešujejo po mirni poti.

2. TEMELJNE VREDNOTE

Vrednote so področja našega življenja, ki jih cenimo, oziroma prepričanja o tem, kaj je dobro ali prav in za kaj si je vredno prizadevati, da bomo skupaj ustvarjali odnos in okolje, v katerem bomo ob medsebojnem prilagajanju lahko sobivali.

Vrednote, ki smo si jih skupaj izbrali, so in bodo osnova vzgojnih dejavnosti in ukrepov. Ob tem se postavljajo neke meje, ki ščitijo, utrjujejo in uveljavljajo vrednote naše skupnosti ter omogočajo predvidljivost in s tem varnost učencev ter delavcev šole.

Na šoli bomo še posebno pozornost posvečali naslednjim vzgojnim načelom in razvijanju z njimi povezanih vrednot:

- NAČELO VZAJEMNEGA SPOŠTOVANJA (poudarjamo medsebojno spoštovanje, samospoštovanje, prijateljstvo),
- NAČELO AKTIVNEGA SODELOVANJA UČENCEV (učenci in delavci šole skupaj rešujemo težave, se dogovarjamo, učenci aktivno sodelujejo v šolskem življenju, imajo pravico do izražanja mnenj na primeren način, kar omogoča poistovetenje z moralnimi normami),
- NAČELO PROAKTIVNEGA OZIROMA PREVENTIVNEGA DELOVANJA (razvijamo pozitivne odnose zaupanja; skrbimo za kakovost učnega procesa, ki zagotavlja znanje ter razvijanje zmožnosti, talentov in odličnosti posameznika; zagotavljamo varnost ter delamo z oddelčnimi skupnostmi in izvajamo različne oblike vzgojnih dejavnosti),
- NAČELO SODELOVANJA S STARŠI IN USKLAJENOSTI PRISTOPA ŠOLE IN STARŠEV (enak pristop staršev in delavcev šole do posameznega otroka, kar je podrobneje opredeljeno v 3. poglavju),
- NAČELO VZPODBUJANJA SAMONADZORA IN SAMODISCIPLINE (samostojno in sporazumno rešujemo probleme, strokovni delavec usmerja in svetuje pri reševanju problemov, dosledno izvajamo posledice kršitev pravil),
- NAČELO STROKOVNE AVTONOMIJE, USKLAJENOSTI VZGOJNIH DEJAVNIKOV IN DOSLEDNOSTI (poenotenje kolektiva in vodstva šole, strokovnost, doslednost, avtonomnost vseh strokovnih delavcev, pri čemer starši zaupajo njihovi strokovnosti),
- NAČELO OSEBNEGA ZGLEDA (vsi smo s svojimi besedami, dejanji in odločitvami pozitiven zgled drug drugemu),
- NAČELO OBLIKOVANJA OPTIMALNEGA ŽIVLJENJSKEGA, UČNEGA IN VZGOJNEGA OKOLJA (skrbimo za lastno zdravje in okolje),
- NAČELO ZDRUŽEVANJA PRAVIC, DOLŽNOSTI, ODGOVORNOSTI IN PRAVIL (kot skrbna in odgovorna skupnost, ki spoštuje skupne dogovore, ravna odgovorno ter je solidarna in strpna, spoštujemo pravice in uresničujemo dolžnosti posameznikov).

3. VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Za varno in prijetno sobivanje nas vseh – učencev, staršev in delavcev šole – je potrebno redno sodelovanje med strokovnimi delavci šole in starši na podlagi obojestranskega razumevanja in strokovnega dela v dobro otrok. Na šoli s tem namenom poleg zakonsko predpisanega sodelovanja staršev v svetu staršev in svetu šole organiziramo tako formalne kot tudi neformalne oblike sodelovanja s starši.

Strokovni delavci šole sproti obveščajo starše o aktualnih dogodkih, le-ti sledijo otrokovemu delu v šoli, obveščajo delavce šole o otrokovih zdravstvenih in drugih posebnostih ter upoštevajo medsebojne dogovore.

Poleg rednih dopoldanskih tedenskih in popoldanskih mesečnih govorilnih ur na šoli še trikrat letno organiziramo roditeljske sestanke in izredne roditeljske sestanke na določeno aktualno temo. V primeru otrokovih težav na kateremkoli področju se dogovorimo za pogostejše osebne ali telefonske pogovore ter starše skupaj z otrokom po potrebi napotimo v zunanje inštitucije.

Če se v primeru otrokovih težav starši ne odzivajo na predloge šole glede ustrezne pomoči otroku, šolska svetovalna služba v njegovo korist o tem obvesti in sodeluje z ustreznimi zunanjimi inštitucijami.

4. VZGOJNE DEJAVNOSTI

Šola načrtuje in izvaja vzgojne dejavnosti na ravni šole, na ravni posameznih razredov in po potrebi tudi s posameznimi učenci. Šola razvija varno in spodbudno okolje z izvajanjem proaktivnih in preventivnih dejavnosti, svetovanjem in usmerjanjem ter drugimi dejavnostmi, kot so pohvale, priznanja in nagrade.

4.1 Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Na šoli potekajo naslednje proaktivne dejavnosti za učence:

- razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti pri urah oddelčne skupnosti;
- reševanje perečih vprašanj in iskanje različnih poti za najugodnejšo rešitev skupaj z razrednikom;
- obravnava različnih aktualnih tematik za učence (medosebni odnosi, droge, spolnost, zdrav način življenja ...) skozi preventivne delavnice in predavanja (organizirajo strokovni delavci šole ali zunanji sodelavci);
- razvijanje socialnih veščin, skrb za ustrezno komuniciranje, sodelovalno učenje in spodbujanje k vrstniški pomoči;
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku ali med odmori (tekmovanja, športne dejavnosti ...);
- sistematično obravnavanje pravil vedenja v okviru šolskega reda;

- reševanje medvrstniških konfliktov z vključevanjem v proces mediacije in usposabljanje vrstniških mediatorjev.

Proaktivne dejavnosti za starše:

- spodbujanje vseh oblik povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole (govorilne ure, roditeljski sestanki, delovanje v svetu staršev ...);
- predavanja zunanjih predavateljev ter
- neformalne oblike sodelovanja s starši (prireditve za starše).

Šola bo vsaj enkrat na leto na svetu staršev obravnavala tipične vzgojne probleme in se skupaj s starši odločala za najprimernejše oblike dela, ki bi učencem pomagala probleme preseči in rešiti.

4.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje se izvaja pri reševanju problemov, ki so posledica nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, med pogovori z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in ob drugih priložnostih.

Svetovanje in usmerjenje je namenjeno učencem in posredno njihovim staršem pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi,
- z razvijanjem samopodobe in prevzemanjem odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavcem šole in:

- učencem (o njegovi šibkosti ali težavi, odnosu z vrstniki in o morebitnih kršitvah šolskega reda),
- starši učenca, ki ima težave.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo in naučijo:

- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- načrtovati cilje,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojem vedenju in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, čustvena napetost, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov,

- razvijati pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje in usmerjanje, povezano z reševanjem individualnih in skupinskih problemov učencev, izvajajo strokovni in svetovalni delavci.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, šola staršem predlaga obravnavo psiho-socialne pomoči v zunanjih ustanovah.

V primerih, ko se učenci vedejo neprimerno ali kršijo skupne dogovore in pravice drugih, učitelj učencu pomaga videti problem in ga spodbudi, da o problemu spregovori in ga rešuje (restitucija, mediacija, samopresoja ...).

4.3 Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Temeljna načela restitucije:

- poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo,
- zahteva odločitev in napor ter razmišljanje tistega, ki je škodo povzročil,
- oškodovanec obliko poravnave sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.

4.4 Mediacija in vrstniška mediacija

Šolska mediacija

Mediacija je postopek, v katerem osebe, ki imajo problem ali konflikt, s pomočjo tretje osebe (posrednika ali mediatorja) v pogovoru razkrijejo točke spora ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. Mediator je lahko odrasla oseba, če je ustrezno usposobljena. Mediator prevzema le vlogo posrednika in ne posega v samo reševanje problema, čeprav ponudi potrebno pomoč. Mediacija izboljšuje splošno socialno klimo v šoli, povečuje občutek zaupanja in pripadnosti, prijateljstva in obvladovanja konfliktnih situacij. Šola postane bolj varen in ustvarjalen kraj. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta.

Vrstniška mediacija

Za reševanje konfliktov med učenci in ustvarjanje pozitivne klime med njimi šola uvaja obliko vrstniške mediacije, ki predstavlja način mirnega, konstruktivnega in dogovornega načina reševanja konfliktov ter sporov med učenci. Pomembna

značilnost vrstniške mediacije je, da je proces mediacije v celoti v rokah učencev; izvajajo ga učenci za učence, toda s pomočjo mentorja. To je dragocena izkušnja za strani v sporu in za vrstnike mediatorje.

4.5 Druge oblike vzgojnih dejavnosti

Pohvale, priznanja, nagrade

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so lahko ustno pohvaljeni. Največkrat izrečemo neformalne, ustne pohvale, te so del osnovne vzgojne dejavnosti, ponavadi so to povratna sporočila o vedenju ali delu učenca ter pohvale v spontanah pogovorih med nami, npr. na šolskem hodniku, v avli, jedilnici, razredu. Z njimi želimo pri učencih utrjevati želeno vedenje in dobro šolsko delo ter jih spodbujati k osebному napredku.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, torej pozitiven zgled v oddelku;
- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri različnih dejavnostih izven pouka;
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja;
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolski skupnosti;
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo;
- druge razloge, ki jih ravnatelj oziroma učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog ustne ali pisne pohvale.

Priznanja se podeljujejo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu;
- doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije in celotne države;
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolski skupnosti in šolskem parlamentu;
- druge razloge, ki jih ravnatelj oziroma učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog podelitve priznanja.

5. VZGOJNI POSTOPKI IN VZGOJNI UKREPI

V primeru, da učenec krši dogovorjena pravila šolskega reda in/ali ni pripravljen sodelovati pri reševanju nastalih težav ter v situacijah, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje, se uporablja vzgojne postopke in ukrepe, določene v Pravilih šolskega reda.

Vzgojni postopki in ukrepi so način varovanja dogovorjenih vrednot, dogovorov, pravil in mej. Izreče jih lahko vsak strokovni delavec šole v sodelovanju s šolsko svetovalno službo in/ali vodstvom šole. O svojih dejanjih v postopku obravnavanja kršitve in izrečenem vzgojnem ukrepu naredi strokovni delavec pisni zapis na posebnem obrazcu, ki ga določi šola in je priloga Pravil šolskega reda. O posameznem vzgojnem ukrepu strokovni delavec šole obvesti razrednika. Zapis o postopku obravnavanja kršitve in izrečenem vzgojnem ukrepu hrani razrednik.

Za vzgojni ukrep zoper učence v primeru prinašanja, uporabe oziroma posedovanja nedovoljenih in nevarnih predmetov ali snovi na območju šolskega prostora ali pri vzgojno-izobraževalnem delu izven šole ali če se ugotavlja prilastitev tuje lastnine, se določi odvzem nedovoljenih in nevarnih predmetov ali snovi. Če učenec takšnega predmeta strokovnemu delavcu šole ne izroči sam, lahko ravnatelj ali od njega pooblaščen oseba z namenom ugotovitve, ali učenec takšen predmet poseduje in njegovega odvzema, opravi pregled osebnih predmetov učenca po postopku in na način, ki je določen s Pravili šolskega reda.

Če se kršitve ponavljajo in če vzgojne dejavnosti in vzgojni ukrepi ne dosežejo svojega namena, razrednik učencu izreče vzgojni opomin. V tem primeru šola za učenca izdelava individualiziran vzgojni načrt, ki vsebuje:

- jasen opis problema,
- jasen opis ciljev učenja in vedenja,
- načrt ustreznih pomoči učencu in posebnih vzgojnih dejavnosti,
- strinjanje učenca, staršev in delavcev šole o lastnih nalogah in obveznostih, ki izhajajo iz uresničevanja načrta,
- morebitne izjeme in odstopanja od dogovorjenih pravil,
- način spremljanja izvajanja načrta,
- posledice (ne)uresničevanja dogovorjenega.

6. URESNIČEVANJE in SPREMLJANJE

Vzgojni načrt je temeljni dokument za vzgojno delo osnovne šole. Z njegovo realizacijo bo šola uresničevala cilje iz 2. člena ZOFVI in 2. člena ZOsn. Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Predloge za izboljševanje vzgojnega dela na šoli zbiramo na osnovi sprotnega spremljanja dela v oddelčnih skupnostih in pri ostalih udeležencih vzgojno-izobraževalnega procesa.

Polletne in celoletne evalvacije razrednikov o izvajanju vzgojnega načrta so podlaga za morebitne dopolnitve in spremembe vzgojnega načrta. Poročilo ravnatelja o uresničevanju vzgojnega načrta je sestavni del letne evalvacije šole ter je predstavljeno na svetu staršev in svetu zavoda.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- svet šole sprejme vzgojni načrt in poročilo o samoevalvaciji šole;
- učiteljski zbor opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo;
- razredniki so odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku;
- starši sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta;
- ravnatelj uresničuje, spremlja, ugotavlja in zagotavlja kakovost s samoevalvacijo.

Predsednica sveta šole:

Darja Strah

Ravnateljica:

Barbara Maver